

Åtvidabergs
kommun

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR 2021-2023

ÅTVIDABERGS KOMMUN

ÅKF: 2020:06

Dnr: ATVKS 2020-00311 041

Antagen: Kommunfullmäktige § 64, 2020-06-17

Reviderad: -

Dokumentansvarig förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Dokumentet gäller för: Samtliga underställda organ under kommunfullmäktige

Dokumentet gäller till och med: 2023-12-31

Åtvidabergs kommun

Besöksadress: Adelsvärdsgatan 7 · Postadress: Box 206, 597 25 Åtvidaberg · Tel: 0120-830 00 · Fax: 0120-352 29 · E-post kommun@atvidaberg.se

www.atvidaberg.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Budgetprocessen 2021	3
Om planeringsförutsättningarna	3
Kommunens utveckling	4
Den ekonomiska utvecklingen	4
Kompetensförsörjning	9
Kommunens demografiska utveckling	11
Bostadsförsörjning	15
Näringslivet	15
Framgångsförhållandena och de övergripande målen	17
Framgångsförhållandena	17
Kommunens övergripande mål	18
Verksamheternas nuläge	20
Kommunledningsförvaltningen	20
Barn- och utbildningsförvaltningen	20
Vård- och omsorgsförvaltningen	23
Samhällsbyggnadsförvaltningen	27
Koncernen och kommunalförbund	29
Ekonomi för planeringsperioden	32

BUDGETPROCESSEN 2021

Från och med budgetarbetet inför 2021 tillämpas kommunens nya styrmodell som beslutats av kommunfullmäktige. Styrmodellen innebär att kommunens budgetarbete inleds med att förvaltningen tar fram dokumentet Planeringsförutsättningar för den kommande budgetperioden. Uppdraget till förvaltningen är att belysa relevanta förutsättningar som underlag för kommunfullmäktige och kommunstyrelse att göra bedömningar om kommunens övergripande mål, uppdrag samt budgetramar för verksamheten de kommande åren.

Efter framtagandet av planeringsförutsättningarna inklusive planeringsramen så vidtar ett arbete med att ta fram förvaltningsspecifika planeringsförutsättningar – som sedan blir underlag för den budget som föreläggs kommunstyrelsen för ställningstagande i september.

Tidsplanen och processen för den politiska behandlingen inom ramen för budgetarbetet ser således ut enligt följande:

Datum	Aktivitet
11 maj	Planeringsförutsättningarna presenteras översiktligt för PoE
3 juni	Dialog och beslut om planeringsförutsättningarna på KS
8-11 juni	Dialog med utskott/nämnd om förvaltningsvisa planeringsförutsättningar
17 juni	Beslut om planeringsförutsättningarna på KF PLG Oppositionsdialog
7 september	Beslut om budgetramar, mål och investeringsbudget på PoE
7 oktober	Beslut om budgetramar, mål och investeringsbudget på KS
28 oktober	Beslut om budgetramar, mål och investeringsbudget på KF

(PoE = Planerings- och ekonomiutskottet, KS = Kommunstyrelsen, KF = Kommunfullmäktige).

Årets budgetarbete innehåller dock ett antal oklarheter mer än vanligt, med tanke på den pågående situationen avseende Coronaviruset. Det är därför viktigt att ånyo påtala behovet av försiktighet i bedömningar samt flexibilitet i att kunna hantera förändringar i förutsättningarna under processens gång.

OM PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGARNA

Dokumentet beskriver kommunens ekonomiska förutsättningar de kommande åren samt belyser kommunen från ett antal perspektiv. Dokumentet innehåller även en beskrivning av verksamheternas nuläge avseende volymer och resultat samt en analys av de nu gällande övergripande målen och framgångsförhållandena enligt visionen.

Inför arbetet med dessa har förvaltningen samlat in statistik såväl från egna källor som från externa källor, såsom SCB och andra statliga myndigheter. En ny befolkningsprognos har också tagits fram med hjälp av Statisticon.

KOMMUNENS UTVECKLING

DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN

Kommunernas ekonomi

Kommunsektorn har under ett antal år haft goda resultat men under 2018 föll resultaten i kommunsektorn. Det samlade resultatet var 14 miljarder kronor vilket är nästan 10 miljarder sämre än året innan. Detta motsvarar 2,5 procent av skatter och bidrag vilket ändå är ett bra resultat men variationerna är stora. 108 kommuner, cirka en tredjedel, nådde ett resultat som översteg 2 procent av skatter och bidrag. 69 kommuner hade negativa resultat.

SKR skriver i ekonomirapporten från oktober 2019 att åren 2019 och 2020 innebär en omställning för verksamheterna eftersom skatteunderlagsutvecklingen mattas av betydligt. Samtidigt är investeringarna rekordhöga i kommunerna vilket kommer att pressa upp kostnaderna. Därtill är trycket på verksamheten högt som en följd av den demografiska förändringen.

SKR uppskattade då att ett tjugotal kommuner höjer skatten till år 2020 och några som sänker. De bedömer att medelskattesatsen höjs med 5 öre. Många kommuner arbetar med olika typer av effektiviseringsåtgärder i budgetarbetet för 2020. Dels som generella besparingskrav dels som riktade åtgärder inom specifika verksamheter.

Ekonomisk utveckling de kommande åren

Under våren har kommunernas ekonomi och verksamhet också påverkats av spridningen coronaviruset. I ekonomirapporten från maj 2020 utgår SKR från ett vad de menar är ett tämligen positivt scenario för att beräkna den ekonomiska utvecklingen. De gör antagande om att pandemin kommer att mattas av under slutet av sommaren och att samhället därefter kan börja återgå till ett normalläge. Detta är inte en medicinsk eller epidemiologisk bedömning utan en beräkningsförutsättning som ligger till grund för kalkylen.

Just nu ser vi en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning i världsekonomin som en följd av pandemin. Den svenska ekonomin drabbas av sjunkande inhemsk efterfrågan och fallande export. Prognoserna är osäkra vilket märks på variationerna i prognoserna mellan olika bedömare. Osäkerheten är stor på både kort och lång sikt eftersom ekonomiska data släpar efter och förloppet framåt är oklart.

SKRs scenario visar på en kraftig initial chock för världsekonomin men en snabb återhämtning när restriktionerna hävs. Trots den snabba återhämtningen beräknas ett stort ras för global BNP som beräknas bli 3 procent lägre än 2019. Statistik för andra länder publicerad efter SKRs beräkningar visar dock på betydligt svagare siffror för första kvartalet 2020. Omvärldskonjunkturen har alltså överskattats i scenariot varför det är troligt med en ännu svagare utveckling.

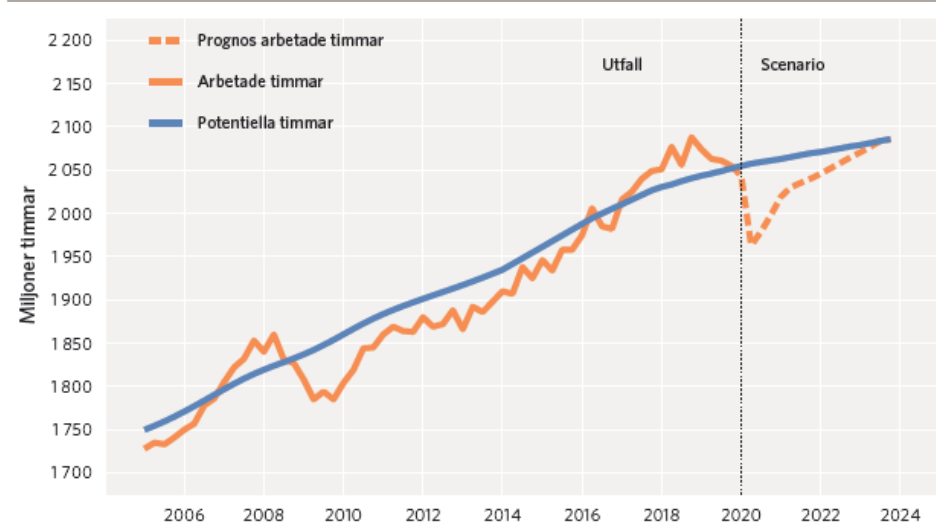
För Sverige förutspår SKR en stor nedgång för exporten och hushållens konsumtion samt även en betydande nedgång för investeringar. Sysselsättningen minskar och arbetade timmar år 2020 faller med över 3 procent. Trots den snabba återhämtningen som förväntas under hösten och de kommande åren dröjer det

ända fram till 2023 innan arbetsmarknaden är i balans igen och lågkonjunkturen tar slut.

Diagram 9 • Krisen antas medföra långvarig lågkonjunktur

Miljoner timmar per kvartal

Skatteintäkternas storlek beror på skattesatsens nivå och skatteunderlagets storlek. Skatteunderlaget är i huvudsak en funktion av sysselsättningen i landet och timlöneutvecklingen. För kommunerna är det bäst när skatteunderlagstillväxten beror på ökad sysselsättning eftersom ökade timlöner även ökar kommunens kostnader.

Den snabba konjunkturedgången försvagar det kommunala skatteunderlaget både i år och efterföljande år. SKR räknar med att den underliggande ökningstakten i år blir den lägsta sedan 1993, under 1990-talskrisen. Den viktigaste orsaken till den svaga utvecklingen 2020 är att antalet arbetade timmar minskar, men även att löneökningarna förväntas bli lägre än förra året bidrar.

Tabell 7 • Skatteunderlag och sammanvägd prisutveckling för den kommunala sektorns kostnader

Procentuell förändring

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Faktiskt skatteunderlag	3,7	2,2	0,9	3,5	3,7	3,8
Regelförändringar	-0,6	-1,2	-0,3	0,0	0,0	0,0
Underliggande	4,4	3,5	1,3	3,5	3,7	3,8
Prisutveckling	3,2	2,3	1,9	2,0	1,9	2,5
Realt skatteunderlag	1,1	1,1	-0,6	1,5	1,7	1,2

Det är tillväxt av det reala skatteunderlaget som möjliggör volym och kvalitetsökningar. Skatteunderlagets långsamma ökning innebär en real urholkning av skatteintäkterna per invånare.

Statliga tillskott till kommunerna dämpar det ekonomiska slaget mot kommunernas ekonomi. Flera beslut har fattats som bidrar till att stärka

kommunernas ekonomiska förutsättningar, både generella tillskott och riktade insatser.

För att motverka krisen har staten föreslagit och beslutat om flera åtgärder vilket har stor påverkan på statens budget. Detta innebär att statens finansiella sparande kommer att vara negativt under flera år. Statsskulden kommer att passera ramverkets intervall om en offentlig bruttoskuld på 35 procent \pm 5 procent - enheter. Samtidigt har Sverige fortfarande en låg skuld i ett internationellt perspektiv.

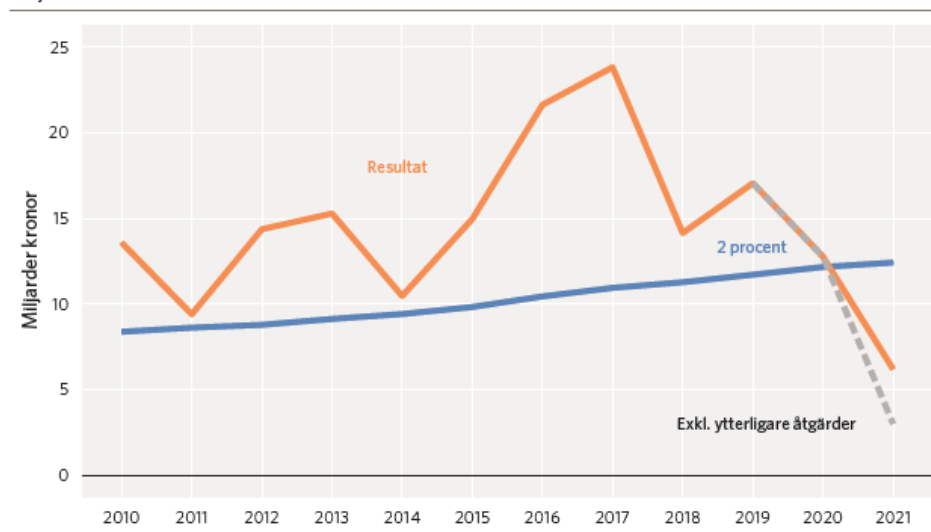
Resultat i kommunsektorn

SKR räknar med att kommunernas överskott för 2020 landar på 13 miljarder kronor under förutsättning att staten täcker merkostnader för hanteringen av coronapandemin inom vård och omsorg. Trots detta beräknas många kommuner att få ett underskott nästa år.

Utifrån skatteunderlagets tillväxt och de aviserade statliga tillskotten samt den tidigare demografiska utmaningen som kommunerna ställs inför har SKR gjort bedömning för resultatutvecklingen fram till 2021.

Nästa år krävs 3,2 miljarder i åtgärder eller ökade statsbidrag för att kommunerna ska klara ett resultat på 1 procent som andel av skatter och statsbidrag. Det förutsätter att kostnaderna ökar i takt med befolkningen, något som kan bli svårt med tanke på risken för ökade sociala behov.

Diagram 27 ▪ Kommunernas resultat vid olika alternativ samt vad 2 procent av skatter och bidrag motsvarar
Miljarder kronor

Åtvidabergs kommuns ekonomi

Under många år har Åtvidabergs kommun haft högt ställda ekonomiska mål, vilket har förbättrat kommunens ekonomi. Utifrån att det tidigare långsiktiga målet för kommunens ekonomi har nåtts har nya mål utformats. De nya målen flyttar fokus från kommunen till koncernen med sikte på att uppnå en soliditet på 50 procent till år 2045. Soliditeten inkl. bolagen och RKHF Kopparsvanen är vid

bokslutet 2019 28,0 procent. Ytterligare investeringar planeras i RKHF Kopparsvanen vilket finns utlovad borgen för, detta kommer också att påverka koncernsoliditeten.

I och med de nya målen sänks resultatkravet för kommande år. Målet är ett resultat på 2 procent av skatter och bidrag. SKR räknar i sina prognoser att kommunsektorn når ett resultat på 1 procent av skatter och bidrag. Detta innebär att vi behöver en högre resultatnivå än riket.

Investeringsmålet för kommunen har justerats relativt det nya resultatkravet men de totala investeringarnas utrymme kommer att vara i nivå med utfallet tidigare mandatperioder. Den omfattande investeringsvolymen innebär också ökade avskrivningskostnader kommande år. Vid övervägande av investeringsbeslut är det därför angeläget att också analysera investeringens totala driftspåverkan.

Värt att notera är att kommunen utöver de skulder som är upptagna i balansräkningen också bär det ekonomiska ansvaret för pensionsförpliktelser om 258 Mkr. Pensionsförpliktelser avser pensioner intjänade före 1998 som resulterar i kostnad i takt med att dessa pensioner utbetalas. Kostnaderna för pensionsförpliktelserna har enligt KPA:s senaste långtidsprognos nått sin kulmen.

Kommunen har också gått i borgen för lån till koncernbolag samt Kooperativa Hyresrättsföreningen Kopparsvanen. Bedömning görs att kommunen inom en femårsperiod kommer att vara i borgen för lån till koncernbolag samt Kopparsvanen om cirka en halv miljard kronor. Kommunens soliditet förbättras successivt men samtidigt ökar kommunens borgensåtagande.

Under våren 2020 har beslut om exploatering i Grebo Norrby fattats. Framledes har projektet stor påverkan på kommunens ekonomi och följs särskilt i de ekonomiska rapporterna. Den totala kostnadsramen för projektet beräknas till 109 Mkr vilket kommer att finansieras med kommande tomtförsäljning.

Resultat

Som tumregel motsvarar Åtvidabergs kommuns ekonomi ungefär en tusendel av Sveriges kommuners ekonomi, det vill säga 1 Mdkr för Sveriges kommuner sammantaget motsvarar 1 Mkr för Åtvidabergs kommun.

För åren 2015 – 2018 planerade Åtvidabergs kommun för resultatnivå i linje med det finansiella målet, det vill säga genomsnittligt resultat om 21 Mkr per år under mandatperioden (resultatnivå om 3,5 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning). Det genomsnittliga resultatet blev 28 Mkr vilket motsvarar 4,42 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Genomsnittligt resultat för landets kommuner under denna period var 18 miljarder kronor.

Resultatet för år 2019 är 10 Mkr vilket motsvarar 1,5 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Jämfört med 2018 ökade skatteintäkter, utjämning och fastighetsavgifter med 12 265 Tkr, vilket motsvarar en ökning med 1,8 procent. Verksamhetens nettokostnader ökade med 3,0 procent. Detta beror både på att intäkterna minskar mellan åren som följd av minskade bidrag från migrationsverket både för ensamkommande barn och övrigt flyktingmottagande

och på att kostnaderna ökar vilket härrör från kostnader för tjänsteköp inom verksamheterna inom individ- och familjeomsorg samt handikappomsorg.

För att långsiktigt nå och bibehålla en ekonomisk balans krävs kontroll över kostnadsutvecklingen och att kostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna. Under den senaste femårsperioden har nettokostnaderna ökat med 17,8 procent, medan intäkterna har ökat med 15,9 procent. Vi har alltså en kostnadsutveckling som i femårsperspektivet är högre än ökningen av skatteintäkter, utjämning och fastighetsavgifter.

I budget för 2020 har kommunen planerat för resultat om 19,1 Mkr och de två kommande åren 17,3 Mkr och 17,6 Mkr. De långsiktiga finansiella målen anger en resultatnivå om 2,3 procent av skatteintäkter och utjämning för år 2020. Det budgeterade resultatet är dock högre än detta för att nå mandatperiodens målsättning om ett resultat före jämförelsestörande poster som uppgår till i genomsnitt två procent av skatteintäkter och utjämning.

Prognosen för 2020 visar i tertialbokslutet på ett resultat om 17,9 Mkr vilken är en negativ avvikelse om 1,2 Mkr. Skatteintäkterna avviker kraftigt från budgeterat men detta bärs upp av extra statliga bidrag.

Nettokostnadsavvikelse

Åtvidabergs kommuns verksamheter bedrivs totalt sett med en normal ambitionsnivå och med normal effektivitet vilket nettokostnadsavvikelsen (vår kostnad jämfört med referenskostnad) indikerar. I detta inkluderas inte alla verksamheter som kommunen ansvarar för och det ger inte heller en komplett bild av samtlig verksamhet inom Barn- och utbildningsförvaltning och Vård- och omsorgsförvaltning.

Referenskostnaden bygger på nettokostnaden i riket justerat för olika strukturvariabler och därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Detta är den förväntade kostnadsnivån utifrån vår struktur. Positiva värden indikerar ett högre kostnadsläge än förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än förväntat.

	2015	2016	2017	2018	2018 Belopp Tkr
Nettokostnadsavvikelse fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, (%)	-9,9	-16,7	-10,3	-14,6	2 065
Nettokostnad fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, kr/inv	987	923	1 006	1 049	
Referenskostnad fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, kr/inv	1 096	1 107	1 121	1 228	
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	11,4	-6,1	0,0	-6,0	3 980
Nettokostnad förskola inkl. öppen förskola, kr/inv	4 938	4 644	5 400	5 385	
Referenskostnad förskola inkl. öppen förskola, kr/inv	4 435	4 945	5 398	5 730	
Nettokostnadsavvikelse grundskola, (%)	-9,4	-7,1	-3,2	0,7	-831
Nettokostnad grundskola (inkl. förskoleklass), kr/inv	9 338	9 585	10 064	10 788	
Referenskostnad grundskola inkl. förskoleklass, kr/inv	10 311	10 318	10 397	10 716	
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%)	4,9	12,7	9,8	13,7	-6 703
Nettokostnad gymnasieskola, kr/inv	4 902	4 913	4 656	4 813	
Referenskostnad gymnasieskola, kr/inv	4 674	4 358	4 241	4 232	
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	-2,0	-2,8	-4,2	-3,7	5 861
Nettokostnad äldreomsorg, kr/inv	11 823	12 107	12 518	13 054	
Referenskostnad äldreomsorg, kr/inv	12 060	12 449	13 064	13 562	
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	8,4	-2,8	12,6	30,0	-10 937
Nettokostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	3 475	3 337	3 716	4 108	
Referenskostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	3 204	3 433	3 301	3 160	
Nettokostnadsavvikelse LSS, andel (%)	-2,3	-0,4	-0,6	-3,0	1 604
Nettokostnad för insatser enl LSS kr/inv	4 195	4 441	4 685	4 525	
Referenskostnad LSS, kr/inv	4 295	4 461	4 715	4 664	
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)	-0,9	-3	-0,4	1,5	-6 565

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Sveriges Kommuner och Regioner beräknade 2018 att välfärden skulle behöva öka antalet anställda med knappt 200 000 personer fram till 2026 om inga förändringar skulle ske. Därutöver förväntades cirka 300 000 medarbetare gå i pension under perioden. Antalet pensioneringar var dock färre än i tidigare prognos. Behovsökning och pensionsavgångar fram till 2026 summerades till

508 000 personer. Störst är behovsökningen inom äldreomsorg och gymnasieskola.

Det ökade behovet beror på att andelen äldre och unga i befolkningen fortsätter att öka, vilket skapar större efterfrågan på välfärdstjänster. De regionala skillnaderna i rekryteringsbehov är stora, där glesbygdskommunerna får en allt äldre befolkning vilket skapar stora behov i bland annat äldreomsorgen. I de växande storstäderna ökar behoven mer inom skola och barnomsorg.

Undersökningar visar att de mest engagerade och motiverade medarbetarna på arbetsmarknaden finns i kommuner, landsting och regioner, de trivs med sina jobb och arbetsplatser. Medarbetarna tycker jobbet är mer utmanande, ser mer fram emot att gå till jobbet och ser i högre utsträckning än privat och statligt anställda, betydelsen av vad de gör. Mer problematiskt är att när samma medarbetare svarar på om deras arbetsplats har en god image i samhället så får arbetsplatserna i kommuner och landsting lägre betyg. För att bli ännu bättre och mer attraktiva krävs det att kommuner och landsting hela tiden utvecklas för att kunna locka människor med rätt kompetens till välfärdssektorn.

Det finns mycket som kommuner, landsting och regioner kan göra för att minska rekryteringsbehovet och öka möjligheten att rekrytera. SKR har formulerat nio strategier för att möta rekryteringsutmaningen. Det handlar bland annat om att utnyttja tekniken bättre och skapa bra möjlighet till löne- och karriärutveckling. Det handlar också om att utveckla arbetsmiljö och arbetsorganisation samt skapa förutsättningar och motivera fler medarbetare att arbeta heltid och fler år i yrkeslivet.

Kompetensförsörjning i Åtvidabergs kommun

För Åtvidabergs kommun är det nödvändigt att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna locka till sig, behålla och utveckla kompetenta medarbetare. Utifrån kommunens ekonomiska förutsättningar har kommunen svårt att konkurrera med enbart ekonomiska incitament. Arbetsmiljö, påverkansmöjligheter och arbetstillfredsställelse är faktorer där vi kan dra nytta av att vara en liten kommun där möjligheten till helhetssyn är större.

De strategier som SKR föreslår är högaktuella även hos oss. Att låta fler jobba mer handlar om att minska rekryteringsbehovet genom att fler jobbar heltid eller åtminstone fler timmar än idag. 2019 var det endast 34 procent av medarbetarna inom vård och omsorg som arbetade heltid vilket i och för sig var en klar förbättring jämfört med åren innan men fortfarande klart under genomsnittet för kommuner i vår storlek (42 procent). Andelen heltidsarbetande borde kunna öka genom ett målmedvetet utvecklingsarbete.

Genomsnittsåldern vid pension i kommunen är 63 år och 8 månader vilket är en sänkning mot tidigare år. 26 procent av medarbetarna inom vård och omsorg är 55 år och äldre vilket är lägre än rikets snitt. Det kan å ena sidan betyda att det finns potential att hålla kvar fler längre men å andra sidan tyder det på att vi kommer att ha något lägre pensionsavgångar än prognoserna. Inför framtiden kan det bli nödvändigt att noga överväga de kompetenskrav vi ställer i verksamheten så att kvalificerad personal används på bästa sätt men även se över de utbildningsmöjligheter kommunen själva förfogar över. För att kunna förlänga arbetslivet krävs att arbetsmiljö, påverkansmöjligheter och arbetstillfredsställelse

fungerar. Det är områden där vi kan dra nytta av att vara en liten kommun där möjligheten till helhetssyn är större.

Som en mindre kommun är det inte oväsentligt med en rimlig lönenivå. I Åtvidabergs kommun är lönenivåerna klart konkurrenskraftiga inom yrken med krav på gymnasienivå och lärare i skolans lägre stadier. För gymnasie- och förskollärare ligger nivåerna klart under näraliggande kommuner och Mellansverige i stort.

Sedan 2016 har tre mål på personalområdet funnits med bland de övergripande målen i kommunen. Dessa tar fasta såväl på ekonomisk hushållning som på en hållbar och attraktiv arbetsmiljö. Målen är viktiga balanserande mått och har redan lett till en ökad medvetenhet om vikten att värna de mänskliga resurserna i kommunen.

Övertidsarbete är något som är förknippat med stora kostnader både ekonomiskt och mänskligt. Målet för 2021 är därför att övertidstimmarna ska uppgå till maximalt 1,5 procent av den arbetade tiden. Sjukfrånvaron minskar något i kommunen och uppgick 2019 till 6,0 procent. Sjukfrånvaro är ett onödigt slöseri med resurser och ett tecken på att förbättringar kan ske i arbetsmiljön. Sjukfrånvaron bör därför minska ytterligare så inför 2021 kvarstår målet att sjukfrånvaron ska uppgå till maximalt 5,0 procent.

Ett sista mått på hur Åtvidabergs kommun mår som arbetsplats är resultatet av den årliga medarbetarenkäten. Totalt har kommunen goda resultat och så vill vi att det ska förbli. En mycket hög andel upplever ett stort engagemang i sitt arbete och att arbetet är meningsfullt. Området organisatorisk och social arbetsmiljö kan dock förbättras.

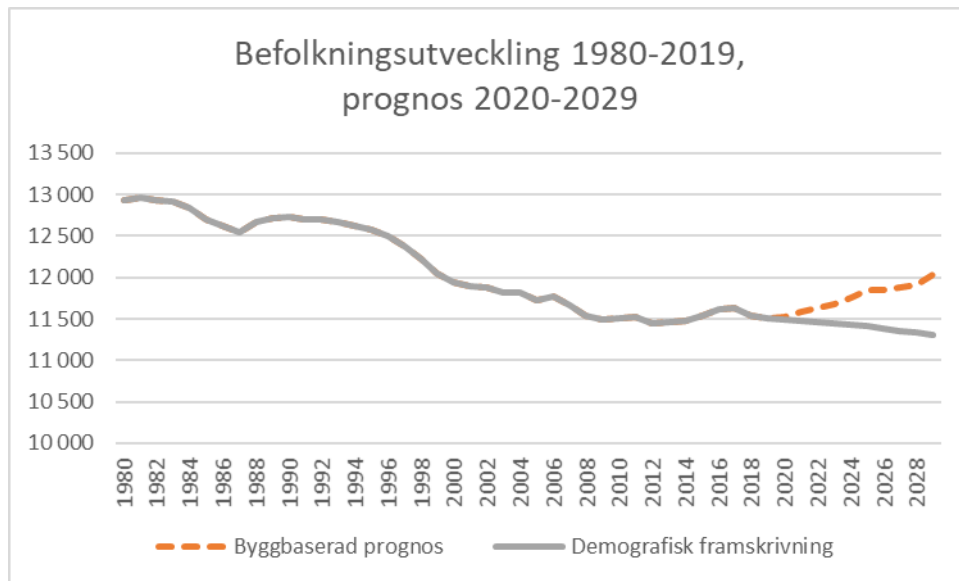
För att kunna jämföra resultatet med andra kommuner används från och med 2019 måttet Hållbart medarbetarengagemang (HME). Det är nio frågor som många kommuner använder som en del av sina medarbetarundersökningar och rapporterar in i Kolada. Målet är att HME för hela kommunen ska ligga minst på medel för samtliga inrapporterade kommuner.

KOMMUNENS DEMOGRAFISKA UTVECKLING

Inför arbetet med årets planeringsförutsättningar så har förvaltningen med hjälp av företaget Statisticon tagit fram en ny befolkningsprognos. Befolkningsutvecklingen har prognostiserats både utifrån en tänkt demografisk framskrivning, men en prognos har även tagits fram utifrån en försiktig bedömning av kommande bostadsproduktion i befintliga och planerade detaljplaner. De två bedömningarna skiljer sig så, som kan ses nedan.

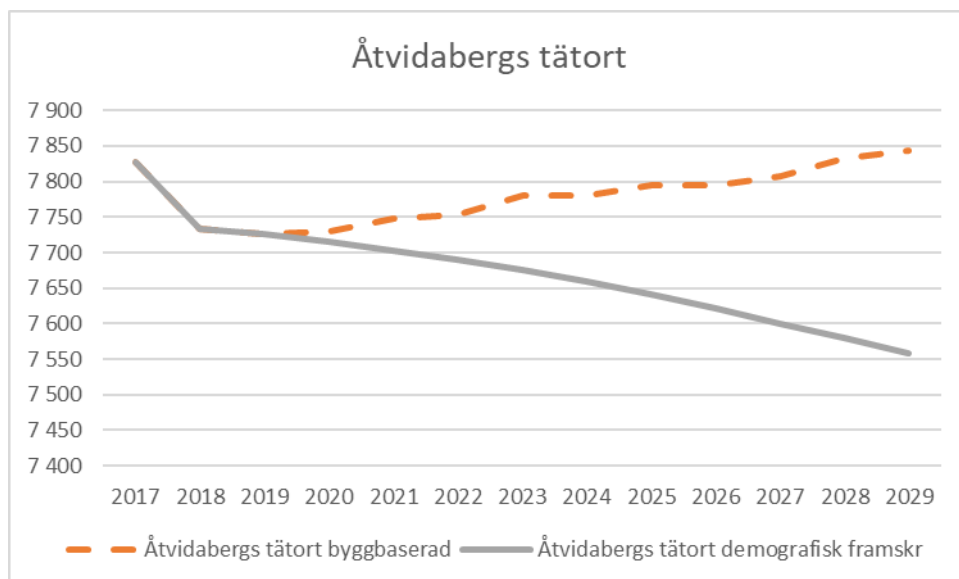
I den demografiska framskrivningen är det tydligt att kommunens invånarantal sjunker något, beroende på att kommunen har ett negativt födelsenetto, det vill säga att fler kommuninvånare dör än föds. In- och utflyttningstalen bedöms vara jämnstora utifrån hur flyttmönstren sett ut de senaste åren.

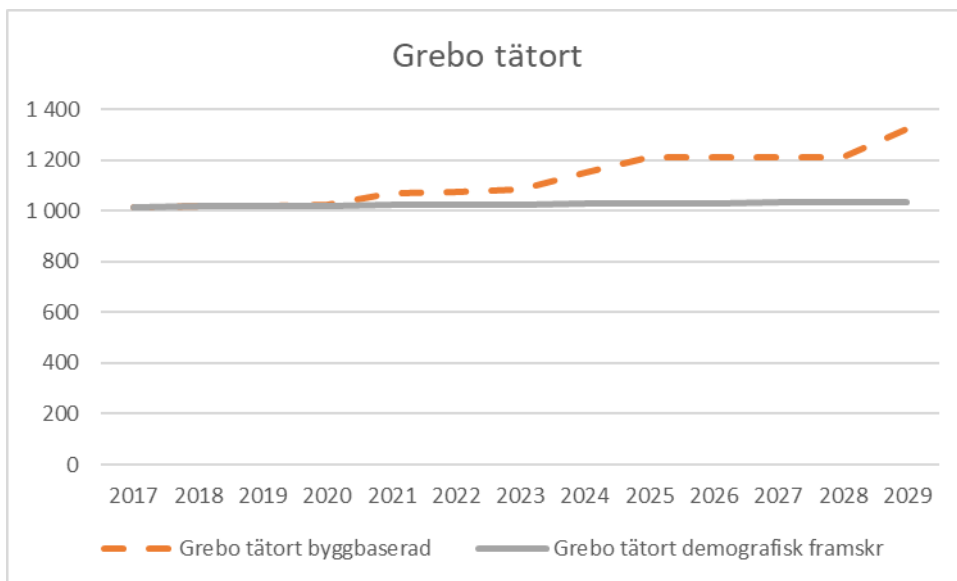
Prognosen för kommunens totala befolkning ser således ut enligt följande:

I den demografiska framskrivningen minskar befolkningen med cirka 200 invånare till 2029, och om de försiktiga byggplanerna i det pågående planarbetet kan realiseras (med tonvikt på Grebo Norrby) så växer kommunens befolkning med cirka 500 invånare.

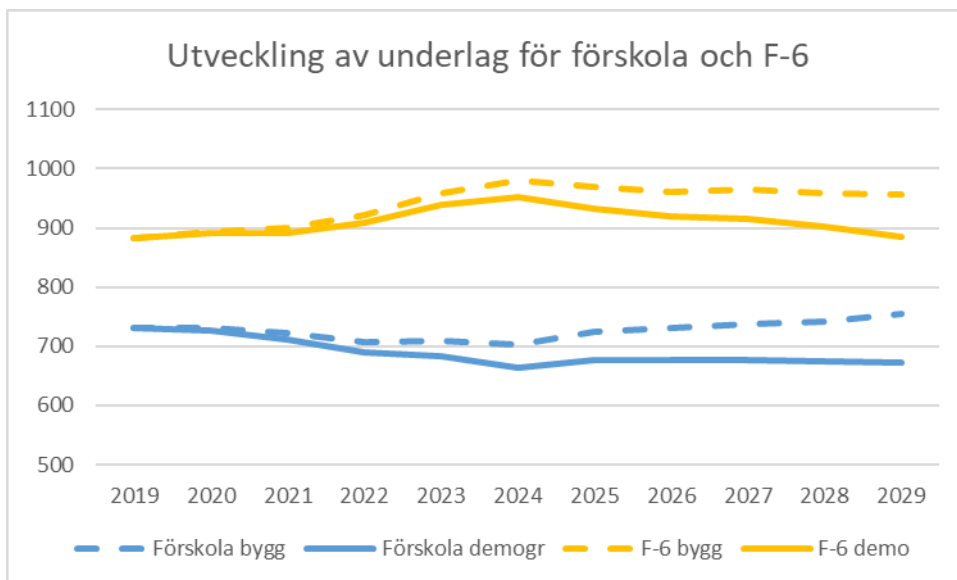
Separata prognoser har även tagits fram för Grebo och Åtvidabergs tätorter.

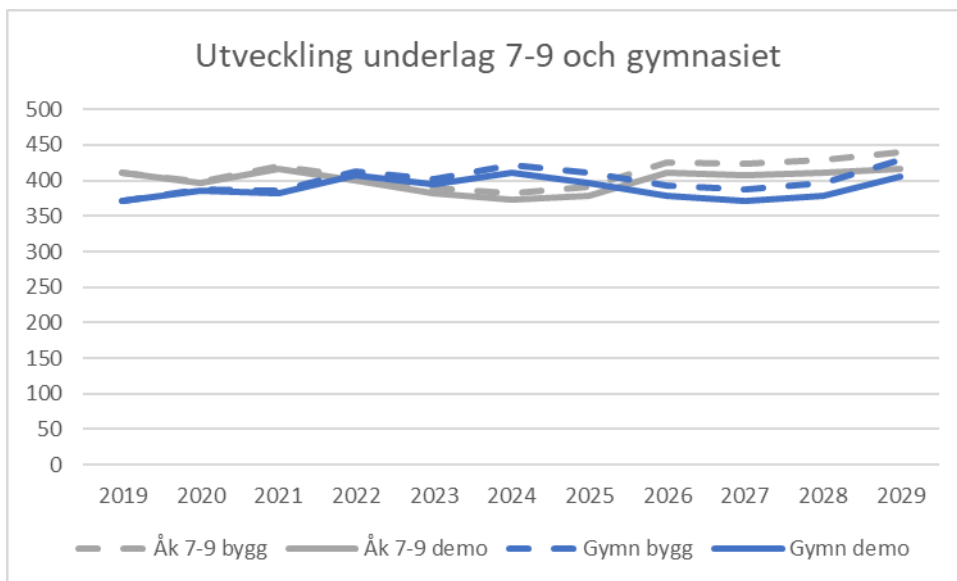

Åtvidabergs tätort har en negativ befolkningsutveckling om planerad byggnation inte genomförs i planerad takt. Grebos tätort har ett stabilt och marginellt växande befolkningsantal, men den planerade byggnationen i Grebo Norrby får naturligtvis stort genomslag i byggprognosen.

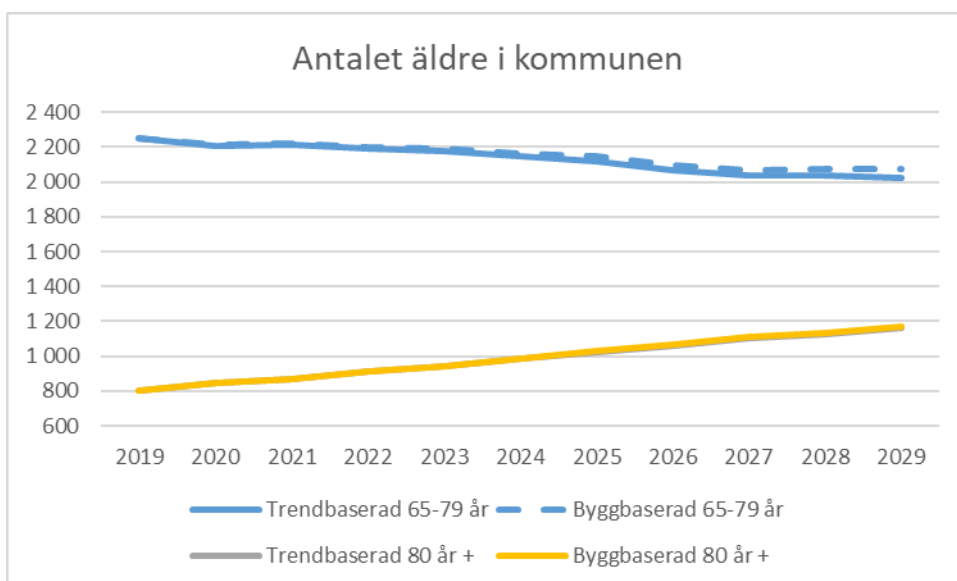
Prognosmaterial har även tagits fram för befolkningen i skolålder och äldre personer som underlag för planering av äldreomsorgen.

Prognosen för utvecklingen i förskolan visar ett något minskande underlag för förskolan i den demografiska framskrivningen (730 -> 672). Om de byggplaner som prognostiseras realiserar så ligger underlaget kvar på ungefär samma nivå som nu. Elevunderlaget för F-3 är något ökande fram till 2029. För grundskolans F-6 visar prognosen ett något ökande elevunderlag, med toppen runt 2024 på cirka 70 fler elever än i dagsläget för att sedan återigen sjunka. Skulle byggplanerna realiserar i den omfattning som prognostiseras skulle elevunderlaget ligga på lite högre nivå under perioden.

Elevunderlaget för perioden i 7-9 och gymnasiet är relativt stabilt under perioden och ligger på cirka 390 plus/minus 20 elever med några fler elever i scenariot med planerad byggnation.

Vad gäller prognosen för underlaget för äldreomsorgen så är det ingen märkbar skillnad på de två prognostyperna. Båda visar en minskning av gruppen 65-79 år med cirka 200 personer och en ökning av gruppen 80+ med cirka 350 personer (en ökning på cirka 45 procent). Det är viktigt att poängtera att detta handlar om den totala befolkningen och inte hur många som faktiskt är i behov en insats, men om relationen i hur många av den aktuella åldersgruppen som behöver insats är oförändrad krävs en kraftig utökning av kapaciteten.

BOSTADSFÖRSÖRJNING

I Åtvidaberg finns det i förhållande till efterfrågan relativt god tillgång på tomter för flerbostadshus. Intresset för flerbostadstomter kommer framförallt från mindre och medelstora byggherrar. Kommunen saknar i dagsläget en försäljningsklar tomtreserv för villabebyggelse i Åtvidaberg, Grebo och Björsäter vilka är områden där det finns en efterfrågan på prisvärda tomter.

I Björsäter och Åtvidaberg finns detaljplanerade tomter där det behövs investeringsmedel för att genomföra detaljplanen och möjliggöra en försäljning av tomterna. De största hyresvärdarna har också efterfrågan på hyreslägenheter, mest efterfrågas 2 - 3 rum och kök. Det är dock mera rörlighet inom bostadsbeståndet och något lägre tryck än för några år sedan när efterfrågan var större med anledning av en högre generell migration till Sverige.

I nuläget kan det byggas 111 bostäder i gällande detaljplaner på mark som kommunen äger, varav cirka 20 är villatomter. Därtill pågår detaljplanarbeten som kan skapa ytterligare 213 bostäder varav 110 är för villabebyggelse. På några års sikt kommer planeras det för ytterligare 311 nya bostäder i kommande detaljplaneuppdrag till exempel etapp två och tre i Grebo Norrby.

Prisutvecklingen och efterfrågan på bostäder i kommunen

Prisbilden i Grebo bedöms vara högst i kommunen och ligga mellan 50-100 % över prisbilden i Åtvidabergs tätort. Detta speglar efterfrågan på bostäder och där närheten till Linköping påverkar priset på fastigheterna positivt.

Antal beviljade bygglov för enbostadshus och flerbostadshus i kommunen har de senaste tre åren legat på cirka 10 bygglov per år. Antalet bygglovsärenden för nybyggnation kan antas påverkas av kommunens tomtreserv och egna tomtförsäljning.

Efterfrågan bedöms de kommande åren kunna öka med anledning av den procentuellt sett låga andel villabebyggelse som tas fram i Linköpings kommun. Efterfrågan på villabebyggelse styrs till viss del av pendlingstider, varmed arbetstillfällenas placering i Linköping kan få betydelse för den framtida efterfrågan. Även övriga kringliggande kommuners bostadsutveckling kan påverka, likväl som möjligheterna till effektiv kollektivtrafik till Linköping.

Riksväg 35 utgör det huvudsakliga pendlingstråket i kommunen, såväl för personbil, godstransporter som för kollektivtrafik. Mäklarna bedömer att det kommer att finnas en fortsatt hög efterfrågan på bostäder i kommunens större tätorter. Ombyggnation av väg 35 förväntas bidra till en mycket positiv utveckling av efterfrågan på bostäder på sikt. Om kommunen har byggt upp en tomtreserv kan det skapa skjuts i bostadsbyggandet och befolkningsutvecklingen.

NÄRINGSLIVET

Näringslivet i Åtvidabergs kommun har en spridning mellan ett fåtal stora arbetsgivare och en mängd mindre. I kommunen finns nära 1100 momsregistrerade företag, varav cirka hälften finns utanför Åtvidabergs tätort och därmed räknas som landsbygdsföretag – detta oavsett branschtillhörighet.

De i kommunen registrerade aktiebolagen omsätter drygt 2,7 miljarder kr och sysselsätter drygt 1 400 personer. 37 procent av Åtvidabergs företag har ingen

anställd; en stor del av dessa företag verkar inom areella näringar. Av de som har anställda har var fjärde företag endast en anställd.

Företagsform	Antal företag
Aktiebolag	352
Enskilda firmor	689
Handelsbolag	20
Kommanditbolag	4
Totalt	1065

Nyregistrerade företag	2016	2017	2018	2019
Aktiebolag	26	23	23	24
Enskilda firmor	25	23	27	35
Handelsbolag	1	0	3	2
Kommanditbolag	1	0	0	1
Totalt	53	46	53	62

Den bransch som är klart mest dominerande sett till omsättningen är tillverkningsindustrin, som står för cirka 40 procent av omsättningen och av antalet anställda, därefter följt av handel och byggsektorn med cirka 20 procent vardera.

Varje år startas ett femtiotal nya företag i kommunen. Tillväxten av antal företag sker främst inom företagstjänster/service, fastighet, media och utbildning. De större näringarna (areella, bygg, detaljhandel) är oförändrade.

Runt 40 procent av företagen definieras som jämställda (40-60 procent kvinnor i styrelsen). 20 procent har enbart män i styrelsen. 2 procent av företagen drivs av enbart kvinnor. Av alla företag har knappt hälften minst en kvinna i styrelsen.

I dialog med företrädare för företagen i kommunen lyfts kompetensförsörjning genomgående fram som en av de största utmaningarna för bibehållen och framtida tillväxt. Svårigheterna att attrahera personal med rätt kompetens och behörighet anses av många stå i direkt relation till kommunikationer till och från kommunen (främst rv35) samt utbudet av bostäder.

FRAMGÅNGSFÖRHÅLLANDENA OCH DE ÖVERGRIPANDE MÅLEN

FRAMGÅNGSFÖRHÅLLANDENA

Kommunens fyra framgångsförhållanden (Lev och Upplev, Trygg och Robust, Innovation och Lokal handlingskraft samt Utveckling och Livslångt lärande) innehåller ett antal samhällsutmaningar att beakta i den långsiktiga planeringen framåt.

Inom framgångsförhållandet *Lev och Upplev* finns utmaningar kopplade till bostadsförsörjning, där den övergripande utmaningen är att få till ett balanserat utbud av bostäder med olika upplåtelseformer för att alla kommuninvånare ska kunna bo bra idag och i framtiden. Detta ställer krav och genererar utmaningar i samhällsplaneringen, såväl på övergripande nivå som i detaljplaneringen.

En annan utmaning inom samma framgångsförhållande är kopplat till fritids- och föreningslivet, där målet är att skapa en meningsfull fritid för alla. Kommunen har idag ett rikt föreningsliv, föreningarna har dock svårt att rekrytera ideella resurser, vilket skapar svårigheter att driva runt föreningarna. Det finns en utmaning i att upprätthålla en meningsfull fritid och en bredd av fritidsaktiviteter i kommunen.

Ytterligare en utmaning inom *Lev och Upplev* är att skapa en helhetskänsla i kommunens geografiska område och motverka polarisering i samhället. Alla delar i kommunens geografiska område är viktiga och bildar tillsammans en helhet. För att få till detta är det viktigt att arbeta med att stärka demokratin och transparensen i kommunorganisationens arbete. Det är också viktigt att i kommunorganisationens dagliga arbete se till hela kommunens geografiska område.

Inom framgångsförhållandet *Trygg och robust* ligger en utmaning i att ge alla individer en känsla av sammanhang och att bli sedd som individ. För att skapa ett öppet och välkomnande samhälle finns en utmaning i att frambringa platser och forum där människor i olika åldrar och med olika bakgrund kan mötas och samverka.

Att upprätthålla och förstärka tilltro till demokratiska processer är en viktig utmaning att arbeta med för att upprätthålla ett tryggt samhälle. Utmaningarna ligger här i att nå ut till invånarna, att skapa transparens och att upprätthålla forum för kommunikation och diskussion.

Klyftorna i samhället ökar när det kommer till hälsofrågor. Här har kommunen stora utmaningar med att minska dessa klyftor, än mer nu under och efter Coronakrisen då denna driver på de ökande klyftorna i samhället. De som redan idag lever i utsatthet är de som drabbas mest.

Vidare finns utmaningar inom detta framgångsförhållande kopplat till en jämlik representation i kommunorganisationen.

Ytterligare utmaningar kopplat till framgångsförhållandet *Trygg och Robust* är att rusta samhället för extraordinära händelser, såsom pandemier, ett förändrat klimat och nya utmaningar som framtiden kan bära med sig. Det finns även utmaningar när det kommer till att stärka den biologiska mångfalden vilken ökar motståndskraften vid extraordinära händelser. Det finns flera målkonflikter mellan dessa områden som kan behöva lyftas och ta ställning till i arbetet framåt.

Inom framgångsförhållandet *Innovation och Lokal handlingskraft* ligger utmaningar i att få samhället mer resurseffektivt och klimatsmart. Här behöver resurser investeras på kortare sikt för att få vinster för såväl kommunorganisationen som det lokala näringslivet på längre sikt. För att få en mer cirkulär ekonomi behöver samverkan och relationer fördjupas med så väl näringsliv så andra aktörer i samhället, både inom och utanför kommunens geografiska område.

Gällande framgångsförhållandet *Utveckling och Livslångt lärande* ligger en av utmaningarna i att upprätthålla och fördjupa relationer med aktörer utanför kommunens gränser, så som exempelvis andra kommuner, Region Östergötland och universitetet. Dessa relationer bidrar till kommunens fortsatta utveckling och attraktivitet.

Även inom detta framgångsförhållande finns utmaningar i att skapa en känsla av sammanhang och se till individen i utbildningsväsendet. Detta är viktigt för att skapa goda förutsättningar för barn och ungas framtidsutsikter gällande både arbetslivet och hälsan.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE MÅL

De ekonomiska målen och målen inom personalpolitiken finns beskrivna i avsnitten ovan. De fyra övergripande miljömässiga målen för kommunen är:

- Kommunala tjänsteresor som sker med fossilfria drivmedel och med kollektivtrafik ska öka årligen.
- El och uppvärmning som används i kommunens egna lokaler där kommunen har rådighet ska vara fossilfri.
- Andelen livsmedelsartiklar som kommunens kostverksamhet köper in med tillverkningsland Sverige ska öka.
- Andelen hushållsavfall som samlas in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling ska lägst motsvara genomsnittet för landets kommuner.

För att tydligare synliggöra kopplingen mellan hållbarhetsdimensionerna och framgångsförhållandena har uppföljningen av målen strukturerats i en matris, där det för varje dimension finns ett mål per framgångsförhållande enligt nedan.

	Ekonomisk hållbarhet	Miljömässig hållbarhet	Social hållbarhet
Lev och upplev	✓ Kommunens investeringar ska uppgå till max 250 % av resultatet	➤ Andelen hushållsavfall som återvinns ska öka	✓ Andelen övertidstimmar i kommunens ska uppgå till max 1,5 %
Trygg och robust	➤ Soliditeten i kommunens ska öka	✓ Fossilfri el och uppvärmning ska användas i kommunens lokaler	✓ Kommunen ska upplevas trygg och säker
Innovation och lokal handlingskraft	➤ Kommunens resultat ska vara på minst 2 % av skatter och statsbidrag	✓ Klimatpåverkan från kommunala tjänsteresor ska minska	➤ Sjukfrånvaron i kommunen ska vara max 5 %
Utveckling och livslångt lärande	✓ Arbetslösheten ska vara lägre än i länet och riket	➤ Andelen livsmedelsartiklar som tillverkats i Sverige ska öka	✓ Index för Hållbart medarbetarengagemang ska som lägst vara genomsnittet för kommunsverige

I matrisen är de mål som uppfylldes 2019 markerade med grön bock. De mål som inte nåddes under 2019 men bedöms kunna uppnås under mandatperioden är markerade med gul pil. De mål som inte bedöms kunna uppnås är markerade i rött. En utförligare uppföljning av målen finns i årsredovisningen.

VERKSAMHETERNAS NULÄGE

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Kommunledningsförvaltningens uppdrag är att tillhandahålla ett kvalificerat stöd till de politiska processerna och förvaltningarnas verksamheter inom det administrativa området. Uppdraget innebär att förvaltningen organiserar ekonomi, personalfrågor, övergripande strategisk utveckling, kommunikation och kontakt, säkerhetsfrågor, upphandling, turism samt det strategiska arbetet inom näringsliv.

Internt arbete

En del i förvaltningens uppdrag är att ge stöd för att möta upp de alltmer komplexa samhällsutmaningar som kommer av ett mer globaliserat samhälle i ständig förändring. Kommunledningsförvaltningen har den övergripande helhetssynen i organisationen och ska bidra till att det finns en långsiktighet och uthållighet i arbetet framåt samtidigt som organisationen måste kunna vara flexibel och ställa om inför nya förutsättningar och samhällsförändringar.

Förvaltningen arbetar fram underlag till program/strategier/riktlinjer/rutiner för att anpassa organisationen efter nya förutsättningar samt juridiska krav och direktiv från såväl staten som EU. Organisationsövergripande dokument är även en förutsättning för att kunna följa lokala politiska beslut samt se till att hela organisationen arbetar i samma riktning för att kunna nå kommunens övergripande mål. För att möta dessa utmaningar är det viktigt att ha kvalificerade funktioner samlat centralt.

Externt arbete

Externt ligger ansvaret för det övergripande samarbetet med näringslivet inom förvaltningen där det är viktigt att ha en dialog för att kunna stötta det lokala näringslivets och arbetsmarknadens utmaningar framåt.

Även samarbeten inom andra övergripande områden med externa aktörer, såväl lokala som regionala och nationella, upprätthålls inom förvaltningen.

Den externa kommunikationen är ett annat område som blir allt viktigare i en mer digitaliserad värld där kommunen behöver finnas i flera kanaler för att kunna nå ut med information till invånare, besökare och andra aktörer i samhället. Kommunikationen är även ett verktyg för att höja intresset för kommunen som bostads- och besöksort.

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Förvaltningens verksamhet omfattar för-, grund-, grundsär-, gymnasieskola samt vuxenutbildning och fritidshem. Från och med 2021 övergår kulturskolan till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar sedan 2017 med ett gemensamt koncept för systematiskt kvalitetsarbete och utvecklingsarbete F-19 (#Tillsammans). Arbetet utgår från en vision "Åtvidabergs förskolor och skolor ska ge våra barn och ungdomar en bra start i livet och vara en självklar aktör i utvecklingen av ett Åtvidaberg med framåtanda. Vi utvecklar människor som är

väl förberedda att hantera livet och ständigt vill lära mer.” som tar avstamp i de politiska målen.

Volymer

Totalt antal barn och elever i för-, grund och gymnasieskolan bedöms vara relativt stabilt under de närmaste åren. Avseende grundskolan så finns två utmaningar;

Centralskolan och Grebo skola kommer ht 2021 att behöva öka antalet klasser med en klass vardera. Centralskolans budget för 2020 omfattar en minskning från fyra till tre F-klasser under läsåret 2020/2021, från ht 2021 kommer det åter att behövas fyra F-klasser på skolan. Det innebär en tjänst på halvårseffekt samt, då skolan under fyra år haft en årskurs med fyra mycket små klasser (nuvarande åk 3) så har man även ett behov när man åter har tolv normalstora klasser att göra vissa anpassningar av lokaler. Förvaltningen återkommer om investeringsbehov.

För Grebo skola sker en ökning av antalet F-klasser redan i år, för läsåret 2020/2021 innebär det att ett klassrum måste iordningsställas av lokal som idag används för fritidsverksamhet inför ht 2021. Förvaltningen återkommer om investeringsbehov.

Grundskola	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Allé 7-9	357	372	372	387	371	351	339
Allé 4-6	295	271	245	233	242	265	250
Björnsäter F-6	72	78	78	77	72	76	66
Central F-3	330	334	338	346	348	337	363
Grebo F-6	169	171	191	191	191	193	194
Totalt	1 223	1 226	1 224	1 234	1 224	1 222	1 212
Förändring jmf. f.g. år		3	-2	10	-10	-2	-10

För förskolan är prognosen fortfarande osäker för 2021 men bedöms ligga kvar på en fortsatt hög nivå. Idag är förskolorna i centrala rektorsområdet fulla, en viss minskning bedöms ske under 2021. Detta beror dock på om den fristående förskolan Tummeliten, kommer igång med sin utökning.

Tidigare beslut om förläggning av tid för 15-timmar barn har en påverkan på bemanning på flera förskolor. Med en stor andel 15-timmarsbarn i verksamheten är det en fördel om rektor kan besluta om vilka tider som erbjuds. I dag finns en politisk styrning av tid som ska erbjudas vilket innebär ökat bemanningsbehov på framför allt centralortens förskolor. Spreds barnen ut över veckan skulle behov av extra bemanning minska.

Personal

Förskolan har idag cirka 36 procent av den pedagogiska personalen som är förskollärare, övriga barnskötare. Detta är tydligt lägre än riket i snitt, på 43 procent. Det finns ett behov av att öka andelen förskollärare, samtidigt är det ett långsiktigt arbete att ersätta barnskötare som slutar med förskollärare. Det är också i sig kostnadsdrivande. Antal barn per årsarbetare är i Åtvidaberg 5,5 jämfört med riket 5,2. I Östergötland är det endast Ydre och Ödeshög som har fler barn per årsarbetare.

Grundskolan har generellt ett bra personalläge med 84,5 procent av lärarna som har lärarlegitimation och behörighet för undervisning i grundskolan. Detta placerar oss som sjätte bästa kommun i riket. Antal elever per lärare är i Åtvidaberg 11,8, medel i riket är 12,0. Små enheter (Björnsäter och Grebo) ger en högre lärartäthet än vad de större enheterna har.

Lärartätheten på gymnasieskolan är relativt hög, 10,2 jämfört med medel i riket 11,5. Detta kan förklaras med att det är en liten skola med många program. Genom förändring i utbildningsutbudet så kommer lärartätheten att minska något under 2021, det är dock tveksamt om vi når ett nationellt medel.

Resultat över tid

Efter att tidigare i många år legat under förväntat värde i slutbetyg från grundskolan har Allé 7-9 de senaste två åren legat på ett betygsresultat som motsvarar socioekonomiska faktorer (2018 6,3 procent över modellberäknat värde och 2019 -0,1 procent). Gymnasieskolan har över tid haft en hög examensfrekvens (70-74 procent inom tre år), dock med ett lägre betygsmedel. Resultaten är motsvarande för den del åtvidabergsungdomar, cirka 50 procent, som läser på gymnasieskolor utanför kommunen.

För grundskolans lägre stadier är resultaten mer spretande och där ser vi att framför allt läsförståelse är sjunkande för i stort sett alla årskurser och klasser. Detta är en process som pågått över tid och motsvarar en nationell trend.

Statsbidrag

Borträknat lokaler, skolmat och försäkringar så motsvarar riktade statsbidrag cirka 9 procent av skolornas verksamhet. De riktade statsbidragen kan delas i två delar, dels sådana som har bäring på tidsbegränsade satsningar och dels sådana som kompenserar kommunen för åtagande över tid (till exempel). Den höga andelen riktade statsbidrag innebär en osäkerhetsfaktor då bidrag relativt fort kan ändras avseende volymer och kriterier. Särskilt tydligt blir detta i en situation med förändrade statsfinanser. Beroende av statsbidrag medför också att kommunen har begränsad möjlighet att göra minskningar i personaltäthet.

Förutsättningar för statsbidrag förändras löpande men för flera av statsbidragen, exempelvis likvärdig skola, mindre barngrupper, fritidshemssatsning är beroende av att personaltäthet inte minskar. Det innebär att en mindre minskning av personaltäthet kan generera betydligt större intäktsminskning.

Stödbehov

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför tillsammans med skolledningarna ett arbete för att försöka hitta nya former för stöd som ska både leda till kunskapsmål och vara kostnadseffektivt. Det finns två områden där det sker en utveckling som påverkar förvaltningens ekonomi; dels de ovan nämnda sjunkande resultaten i läsförståelse och dels en ökning i andelen diagnostiserade med autismspektrumsvandrom. På kort sikt hanteras en del av ett ökande stödbehov med bland annat riktade statsbidrag för likvärdig skola, över tid behöver dessa behov hanteras inom ordinarie budget.

Förutsättningar för små enheter

I Åtvidabergs kommun finns två verksamheter som är så pass små att de behöver behandlas särskilt i förvaltningens budgetarbete; Björsäters skola och Falerums förskola. I båda fallen är det svårt att arbeta med motsvarande nyckeltal som för de större enheterna och samtidigt säkerställa kompetens. Dessa påverkar bland annat nettokostnadsavvikelse.

VÅRD- OCH OMSORGSFÖRVALTNINGEN

Vård- och omsorgsförvaltningen hanterar en bredd av verksamheter som regleras av olika lagstiftningar i form av SOL, LSS och HSL. Uppdraget består i att erbjuda kommunens invånare en kvalitativt god vård och omsorg inom äldreomsorg, stöd- och service (LSS) och individ- och familjeomsorg. I Åtvidaberg är kommunstyrelsen vårdgivare, och i förvaltningen finns verksamhetschef och medicinskt ansvarig sköterska för kommunal hälso- och sjukvård.

Volymer

Förvaltningen använder olika nyckeltal för att mäta volymer avseende exempelvis in- och utflöde socialkontoret, brukartid inom hemtjänst, genomförandeplaner och beslut om olika insatser som omfattas av myndighetsutövningen. Genomförande- och vårdplaner utformas tillsammans med den enskilde och/eller anhörig/närstående i varje enskilt ärende. Det ska finnas mål för planerade insatser utifrån den enskildes behov, dessa ska följas upp.

Äldreomsorg

Inom särskilt boende finns 135 SÄBO-platser och 10 korttidsplatser. Varje vecka genomförs en boendesamordning i syfte att ta ställning till hur lediga platser ska fördelas. Belastningen på korttids varierar på så sätt att brukare beviljade SÄBO ibland bor på korttids i avvaktan på SÄBO. Under avsnitt ”tillkommande verksamhet” beskrivs planerad utökning av särskilt boende.

Under 2020 har utredning genomförts som visar på ett behov av 70 trygghetsboende/ lägenheter. Idag finns 11 trygghetsboenden centralt belägna.

Inom hemtjänsten har förvaltningen över tid haft varierade behov att tillgodose. I nedanstående tabell visas utförda timmar hemtjänst vid avläsning i mars månad.

Utförda timmar hemtjänst	
2016	3 764
2017	3 930
2018	5 187
2019	4 437
2020	4 287

Ovanstående timmar är tid hemma hos brukare, till detta tillkommer tid för resor och kringtid. Effektivitet i verksamhet har ökat från 64 till 68 procent under perioden 2017 till 2020, i denna tid ingår planerad tid hos brukare och restid. Tid över 68 procent är kringtid och icke planerad tid som åtgår till larmanrop och dokumentation/ genomförandeplaner.

Antalet beviljade insatser om utökad hemtjänst över 70 timmar per månad har i dagsläget ett snitt på nio ärenden per månad med genomsnittligt beslut om 84 timmar per månad.

Biståndshandläggningen inom SOL beslutar om insats i cirka 45 ärenden per månad, i huvudsak beslut om SÄBO/ korttids och hemtjänst.

HSL-an slutna.

Kommunen ansvarar för den kommunala hälso- och sjukvården. Antalet individer som fått besök av legitimerad personal har ökat från 343 (april 2019) till 364 (maj 2020).

LSS. Stöd och service

Beslut/ insatser om LSS har ökat från 150 beslut januari 2019 till 177 april 2020, en individ kan ha flera beslut. I nedanstående tabell visas vad ökningarna härrör till;

	Januari 2019	April 2020
Daglig verksamhet	27	30
Korttidstillsyn (fritids)	10	15
Korttidsvistelse	18	24
Ledsagarservice	1	2
Kontaktperson	33	38
Daglig sysselsättning Kärnhuset LSS	17	17
Daglig sysselsättning Kärnhuset SOL	16	19

I och med uppstarten av det nya gruppboendet i Kamrer Nilssons Park har kommunen kunnat verkställa alla beslut om LSS 9 § 9 kap., totalt 24 stycken platser. Förvaltningen har under 2020 genomfört en kartläggning "LSS-strategi" som påvisar att behovet av boenden med särskild service 9 § 9 kap. LSS är stort både i det korta perspektivet 2021-2022 men också fram till år 2030.

Sammanfattat visar utredningen att det finns sex stycken intresseanmälningar till gruppbostad, möjlighet till inflyttning 2021-2022. Därutöver visar demografin av denna målgrupp att det i lägre åldrar finns barn och unga inskrivna i särskola med NPF-diagnoser, troligt behov av gruppbostad över tid.

Individ och familj, socialkontoret

Det fattas i snitt ett 40- tal beslut om olika insatser på Individ- och familjeomsorgen och enheten för ekonomiskt bistånd per månad under 2020.

Antalet aktualiseringar på IFO har ökat från 2017 till 2020. Varje månad inkom i snitt 37 aktualiseringar (2017), 36 (2018), 41 (2019), 45 (2020, tom april). Varje aktualisering innebär inte per automatik att ansökan inkommer och att utredning inleds och att insats beviljas, vissa aktualiseringar kan också påföras befintliga ärenden. Ökningen visar på behovet av att följa utveckling och rusta socialkontoret med god mottagning och utredningskapacitet. Under 2020 har förvaltningen utökat individ- och familjeteamet som har i uppdrag att möta individer och ge behandling i det egna hemmet istället för externa placeringar.

Som en följd av ovanstående öppnades utredningar, siffror på årsbasis:

Antal utredningar	
2017	154
2018	214
2019	197
2020 (tom april)	51

Det saknas idag enkel och lättöverskådlig data för att följa vad varje utredning lett till.

Under 2020 finns för kommunen ett antal barn och vuxna där sociala myndighetsnämnden fattat beslut om att köpa tjänst, behovet på hemmaplan ska då vara provat och uttömt. Till och med maj månad är det i Åtvidabergs kommun 13 barn som placerats i kommunala familjehem, sju barn i konsulentstödda familjehem, sex barn på HVB för unga och sex personer på HVB för vuxna. Kostnaden för dessa placeringar är cirka 22 miljoner kronor, en summa som överstiger lagd budget. Ett fortsatt förebyggandearbete och tydligt arbetssätt mellan myndighet och verkställande enhet är av stor vikt att fortsätta utveckla.

Antalet hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd har ökat från 82 till 98 under perioden december 2018 till april 2020. I nämnda hushåll har antalet personer som omfattas av ekonomiskt bistånd ökat från 130 till 170. Kostnaden för ekonomiskt bistånd ökar, under 2020 görs ett kvalitetsarbete i samband med utbetalningar men också ett omtag i arbetet med kommunens arbetsmarknadsenhet.

Avvikelser och avvikelshantering

Förvaltningen genomför med regelbundenhet interna utbildningar i avvikelshantering för att säkerställa att all personal har rätt kunskap och metodik för att kunna analysera och konkretisera handlingsplaner. Under första kvartalet 2020 redovisar förvaltningen 240 avvikelser varav, 160 stycken handlar om fall och cirka 50 stycken om läkemedelsavvikelser.

E-hälsa

Förvaltningen har tagit fram en eHälsoplan för åren 2020-2021 i syftet att på ett strukturerat sätt formalisera Vård- och omsorgsförvaltningens utmaningar och hur välfärdsteknologin kan vara ett verktyg för utveckling. Invånarna kan då erbjudas bättre service, öka sin självständighet och sitt medbestämmande.

Fler och fler invånare vill kommunicera med socialtjänsten via dator, läsplatta eller mobil. Teknik, smartare arbetssätt och ökad flexibilitet kommer skapa nya sätt att arbeta inom vård och omsorg. I planer för närmast kommande år ligger byte av verksamhetssystem, införande av e-tjänster för medborgare, modernisering av trygghetslarm på särskilda boendeformer, digitalisering av avvikelshantering, digital signering av hälso- och sjukvårdsinsatser, samt flera mindre digitaliseringsprojekt.

Befolkningsstatistik kontra arbetsbelastning

En ökad andel äldre över 80 år kommande år ger förvaltningen utmaningar i form av att trygga antalet platser inom äldreomsorgen SÄBO och insatser i hemmet genom hemtjänst. Förvaltningen har under 2020 utrett ett behov av trygghetsboende, icke biståndsbedömt. Förvaltningens alla delar från

biståndshandläggningen till verkställigheten med exempelvis hemsjukvård, korttidsplatser och SÄBO kommer att beröras i och med den åldrande befolkningen, detta innebär att kompetensförsörjningen behöver säkras inför framtiden.

Ekonomi och åtgärder för att komma i budgetbalans

Förvaltningen redovisar för 2020 ett budgetöverskridande och nytt målvärde, i förhållande till budget är satt. Avvikelsen härrör till kostnader för placeringar som inte matchas av budget samt en ökad kostnad för ekonomiskt bistånd. För att nå målvärde krävs effektiviseringar i form av översyn personalkostnader/täthet samt översyn av samtliga driftskostnader. Stort fokus på att bromsa nya placeringar och att jobba med täta uppföljningar finns och behöver hållas i.

Tillkommande och avgående verksamheter

I maj 2020 skedde inflyttning till nybyggd gruppboende Kamrer Nilsson, ett boende enligt bostad med särskild service enligt 9 § 9 kap. LSS, med sex platser. För budgetåret 2020 bedrivs denna verksamhet i åtta månader, 2021 och framåt drivs denna verksamhet på helårsbasis.

I juni 2020 sker byggstart av etapp III, tillskapande av 41 SÄBO-platser. Parallellt med byggnation av etapp III planeras för en renovering och ombyggnation av Björkbacken samt ett utträde ur Rosengården då dessa lokaler är uttjänta för SÄBO-bruk. Utredning pågår om del av Rosengården kan byggas om till korttids. När etapp III är färdigställd och tas i bruk, januari 2022, utökas antalet SÄBO-platser med minst två max 14 platser. Detta innebär ett totalt antal SÄBO-platser på minst 137, max 149. Osäkerheten i denna siffra är beroende på möjlighet att bygga om befintliga lokaler. För vård- och omsorgsförvaltningen är detta, från och med 2022, en tillkommande verksamhet tillika kostnad om två till 14 SÄBO-platser jämfört med 2019.

I nyrenoverade lokaler på Solbacken (Vård- och Rehab) planeras för att skapa en gemensam samlingsyta för boende på SÄBO. Arbete pågår för att få med kostnader för investering i form av inventarier. Det finns goda förutsättningar för att öppna upp en cafédel, lanthandel och dylikt. Detta fyller ett stort behov hos våra äldre kommuninnevånare. Planeringen från förvaltningens sida är att bemanna denna verksamhet med personal från daglig verksamhet/daglig sysselsättning. Detta möjliggör också för utökad daglig verksamhet. Tillkommande kostnad för personal motsvarar två årsarbetare.

Förvaltningen bedömer behovet av fortsatt fokus på öppenvårdsverksamheten, individ- och familjeteamet på socialkontoret. Att kunna förebygga placeringar och ge stöd på hemmaplan är ett viktigt och alldeles nödvändigt arbete, både för den enskilda individen samt för kommunens ekonomi. Beskrivning av arbetsbelastning, ovan, ger en bild av ökat behov av ekonomiskt bistånd samt socialtjänstutredningar. Till 2021 är behovet att fortsätta utveckla individ- och familjeteamet med ytterligare en årsarbetare, inte att se som en faktisk utökning utan snarare ett sätt att hålla ner kostnader för externa placeringar.

Inom LSS behöver fortsatt fokus hållas, antalet individer som är beviljade har ökat och fortsatt arbete för framtidsspaning behöver göras. I dagsläget ryms ett ökat behov inom befintlig verksamhet men i en framtid kan nya

ställningstaganden behöva göras, framförallt inom kommunens korttidsvistelse samt dagliga sysselsättning. Se ovan för nyckeltal.

I förvaltningen är i princip all verksamhet lagstyrd. Det finns en frivillig insats inom Stöd och service, Kamratklubben, som går att avveckla. Kostnad 135 Tkr helår.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter är indelade i fem övergripande områden, vilka utgörs av Samhällsplanering, Kultur, fritid och kommunbibliotek, förvaltningens Stab (här ingår även färdtjänst och skolskjuts), Fastighet (här ingår även lokalvårdsenheten samt AME) som ingår i samma verksamhetsområde som Gata, park och fritidsanläggningar. Inom ramen för förvaltningen finns även Bygg- och miljökontoret samt Kostenheten.

Volym

Flera av verksamheterna inom Samhällsbyggnadsförvaltningen är finansierade av interna intäkter från övriga förvaltningar. Kost, lokalvård, lokalhyra och fordon debiteras utifrån självkostnaden.

Kostenheten ansvarar för produktion av måltider till kommunens förskolor, skolor, äldreomsorg (inklusive matlådeproduktion till kunder inom hemtjänsten) samt till delar av LSS-verksamheten. Varje vardag tillagas cirka 2 400 luncher. Verksamhetens uppdrag utgår från måltidspolicyn.

Fastighetsbeståndet omfattar cirka 50 000 kvadratmeter kommunala, cirka 70 000 kvadratmeter kommersiella och cirka 18 000 kvadratmeter inhyrda lokaler. De inhyrda lokalerna är uteslutande för kommunal verksamhet. Utöver detta ingår även ett antal kulturfastigheter i beståndet.

2020 är det budgeterat 9,5 miljoner till alla fastigheter för reparationer, underhåll samt reinvesteringar. Arbete har påbörjats med att revidera underhållsplanerna för att identifiera underhållsbehovet och för att på ett strukturerat sätt planera framtida insatser och dess kostnader. De reviderade underhållsplanerna är även ett stöd i budgetprocessen.

På kommunens bibliotek hade vi under förra året 75 215 utlån (inklusive omlån) och cirka 75 000 besök.

Under 2020 ska ungdomens hus öppnas upp som kommer att vara en del av verksamheten. Våren 2021 kommer Kulturskolan att ingå i verksamheten. Båda dessa kräver nyrekrytering och omstrukturering i delar av verksamheten.

Arbetsmarknadsenheten arbetar med stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden. Med anledning av pandemin ökar arbetslösheten vilket gör att de blir ännu svårare för personer som står längre från ett arbete att hitta ett arbete. Målgruppen behöver stöd för att hitta ett arbete för att undvika höga kostnader för ekonomiskt bistånd. Bedömning är därför att denna verksamhet kommer att öka i omfattning den närmsta tiden och ett nära samarbete med Vård- och omsorgsförvaltningen är av yttersta vikt.

Under 2020 års början ökade antalet bygglovsansökningar markant i jämförelse med tidigare år.

1 januari – 31 mars	2018	2019	2020
Ärenden	61	66	73
Bostadsanpassningar	10	10	9
Byggärenden	44	52	58

Inom miljökontoret genomförs under 2019 en del tillsyn/kontroll via e-post och telefon istället för platsbesök på grund av pågående pandemi. Eftersom det är svårt att komma ut på en del platsbesök kan det bli en del tillsynsskuld som behöver tas igen kommande år vilket kommer att öka belastningen på miljökontoret.

Grebo Norrby

Projektet Grebo Norrby är det enskilt största projektet som påverkar förvaltningens verksamhet de kommande åren. År 2021 påbörjas de kostnadsunga delarna i projektet med stor andel vägbyggnation och markåtkomster. Den tidplan som projektet har fått, med byggstart 2021, beräknas kunna hållas och byggstart för vägbyggnationen bedöms kunna ske slutet av 2021. Detta gäller dock under förutsättning att detaljplanen fortsätter att hålla den tigha tidplanen som gäller under 2020 med antagande, av kommunfullmäktige, i januari av 2021.

Ur planeringssynpunkt är det av stor vikt för projektet att personalomsättningen är låg. Tidigare under projektet har personalomsättning varit hög inom projektet och även hos andra berörda enheter vilket har fått konsekvenser för arbetet. I och med storleken och projektets komplexitet är det av vikt att förutom själva projektgruppen även finns kapacitet och kompetens på övriga enheter inom förvaltningen och exempelvis Åtvidabergs Vatten AB.

Exempel på detta är att granskning av planhandlingar kommer öka under tidsperioden 2021-2023 i och med utbyggnaden av Grebo Norrby som är en stor satsning i ett område med mycket höga naturvärden vilket, tillsammans med att antalet övriga pågående detaljplaner ökar, kommer innebära ökad belastning på exempelvis kommunekologen. Byggkontoret ser att Grebo Norrby kommer påverka arbetsbelastningen på byggkontoret. Projektet blir en viktig faktor i dimensioneringen av hela förvaltningens verksamhet.

Förvaltningens kompetensförsörjning

En utmaning för hela förvaltningen är frågan om kompetensförsörjning.

En framtida utmaning på bygg- och miljökontoret är att behålla personalen då det är flertalet kommuner i länet som har brist på handläggare. Grebo Norrby kommer beroende på hur marknaden ser ut under kommande tre till fem åren, öka belastningen på byggkontoret i ansökningar om bygglov. Även verksamhetsområdet för fastighet ser att för att kunna hinna med framtida renoveringsbehov behövs personalförstärkning/resurser. Vad gäller planarbete är det också viktigt att behålla personalen så vi får en kontinuitet i planeringen. Översiktsplanering är en stor utmaning. Idealt borde det vara en hel tjänst som

kan hålla i den översiktliga planeringen. Det kommer bli viktigare framöver också då lagändringar gör att det krävs kontinuerligt arbete.

Vissa funktioner är extra sårbara då det endast finns en person som specialiserats på kompetensområdet, exempelvis MBK/GIS, kommunekolog, kultursekreterare osv. Belastningen kan också bli hög i perioder, speciellt nu framöver med kommunens stora satsning på nya bostadsområdet i Grebo. En del av dessa planerar att gå på föräldraledighet, önskar gå ner i tid och inom några år önskar gå i pension eller lämna oss för andra arbetsgivare. Eftersom det oftast bara är en person som arbetar med många olika saker och med enbart den kompetensen för aktuellt område, så måste det finnas medel för att täcka bortfall och att rekrytera personal framöver.

Fiberprojekt

Bredbandet är ytterligare ett fokusområde för verksamheten och där fortsätter utbyggnad av fiber på landsbygden. Kommunens målsättning är att jobba för att alla ska ha tillgång till fiber i kommunen.

Fiberprojektet ska bygga vidare på det fibernät som kommunen redan tidigare byggt och utnyttja redan gjorda investeringar på ett, för kommunen och invånarna, ekonomiskt sätt. Då starten på landsbygdsprojektets första etappområde, Broddebo, försenats något till följd av att det tagit lång tid att få in markavtal från markägare, har det under tiden lagts fiber från Falerum till gränsen till Västervik, (vilket ökar möjlighet att sälja svartfiber) Horn – Rösten samt i Redinge.

Projektets ordningsföljd av de indelade etapperna kan komma att ändras om yttre omständigheter medför förseningar, målsättningen är att kunna hålla ett högre tempo under resterande tre år.

Ändrade regler för redovisning av anslutningsavgifter har effekt för verksamhetens ekonomi. Framledes kommer hela intäkten att bokföras vid tidpunkten för faktureringen, tidigare har den fördelats över investeringens avskrivningstid.

KONCERNEN OCH KOMMUNALFÖRBUND

Åtvidabergs vatten AB och Åtvidabergs renhållning AB

Inom Åtvidabergs vatten pågår färdigställandet av det utbyggda reningsverket vid Håckla. Kommande år kommer fokus att vara på utbyggnad av verksamhetsområdet Kvarnvik-Holmbo. Utredning av reningsverken i Björsäter och Grebo ska också påbörjas under perioden.

För både Åtvidabergs vatten och renhållning pågår en översyn av regelverk, taxor och arbetssätt för att säkerställa överensstämmelse med aktuell lagstiftning. Bolagen ser att detta också kommer innebära ett utökat behov av kommunikation med medborgarna/kunderna.

RKHF Kopparsvanen

Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening Kopparsvanen genomför sedan 2014 nybyggnad samt ombyggnad på fastigheterna Solbacken 4, 5, och 8 för att åstadkomma moderna SÄBO-lägenheter.

Under 2014 byggdes en ny huskropp med 40 SÄBO-lägenheter, året därpå samt under del av 2016 byggdes f d Koppargården om till 33 moderna SÄBO-lägenheter (35 platser). 2019 Byggdes före detta Vårdcentralens lokaler om till kontor med mera för kommunens individ och familjeomsorg. Under 2020/2021 planerar föreningen att uppföra en ny huskropp med 41 SÄBO-lägenheter. Samtidigt pågår planering för renovering av Björkbacken med preliminärt 36 SÄBO-lägenheter. Som sista etapp är planerat att renovera den stora samlingslokalen och angränsande utrymmen.

När hela moderniseringen av äldrebostäderna är klar kommer området att innehålla cirka 150 SÄBO-lägenheter.

Kommunen har beslutat om kommunal borgen om 310 Mkr för genomförande av ovanstående. Kopparsvanens lån för anskaffning av fastigheterna, nyproduktion och ombyggnader uppgick den 31/12 år 2019 till 168,8 Mkr.

Räddningstjänsten Östra Götaland

Kommunens räddningstjänst verksamhet bedrivs inom ramen för kommunalförbundet räddningstjänsten Östra Götaland. Övriga medlemmar är Linköpings, Norrköpings, Söderköpings och Valdemarsviks kommuner.

Förbundet finansieras via medlemsavgifter samt vissa övriga intäkter. Medlemsavgiften för ett kommande budgetår räknas upp med enligt en överenskommen modell.

När förbundet bedömer att medlemsavgiften behöver justeras utifrån förändringar av verksamhetens förutsättningar utöver det som anges ovan så ska detta framgå av förbundets budgetunderlag som behandlas på medlemsdialog på våren.

Uppdraget som definieras i förbundsordningen ska finansieras inom den ekonomiska ramen. Om medlemskommunerna ger förbundet tillkommande uppdrag utan att andra uppdrag försvinner ska de nya uppdragen ersättas med avgifter utöver tilldelad ram.

Under 2021 kommer kommunerna att få ett extra tillskott via de generella statsbidragen var syfte är att täcka kostnader för att kommunerna ”kontinuerligt ska upprätthålla en övergripande ledning av räddningstjänsten” motsvarande cirka 4 kr/invånare. RTÖG beräknar en total kostnadsökning för detta till 2,5 Mkr.

Kommunalförbundet ITSAM

Inom samtliga områden i kommunen, såväl i verksamhet som i administration är digitisering en nödvändighet för att möta utvecklingen och kraven på både kostnadseffektivitet och kvalitet. För att klara detta krävs både rätt utrustning och kompetens – såväl allmän kompetensutveckling som tillgång till rätt specialistkompetens. Samarbetsytan mot ITSAM kommer behöva utvecklas för att möta dessa.

De kommande åren kommer att fortsätta präglas av den process som pågår kring medlemskapet i förbundet och finansieringsprinciper, vilket även påverkar pågående projekt. ITSAM har tagit ett inriktningsbeslut om att övergå till köpta

datorer istället för leasade, vilket kommer innebära ekonomiska besparingar. Även övergången till Microsoft 365 kommer att kunna innebära ekonomiska effekter, beroende på hur kommunerna hanterar licensfrågorna kopplat till detta – framförallt för sällananvändare.

Sydarkivera

Utvecklingen av e-arkiv fortsätter och Åtvidabergs kommun har börjat leverera material till det digitala slutarkivet. Projektet angående nytt arkivcentrum i Blekinge pågår och kommer att intensifieras de kommande åren.

EKONOMIN FÖR PLANERINGSPERIODEN

Skatteintäkter och utjämning

Nedanstående prognos har beräknats utifrån befolkningsprognosen utifrån en demografisk framskrivning och baserar sig på SKR:s cirkulär 20:20.

	B 2020	P 2020	2021	2022	2023
Invånare 1 nov fg år	11 537	11 496	11 490	11 478	11 464
Förändring antal	5	-36	-6	-13	-14
Skatt	22,39	22,39	22,39	22,39	22,39
Skatteintäkt	546 003	545 795	539 518	551 906	567 614
Slutavräkning fg år		-5 616			
Slutavräkning innevarande år		-15 267			
Summa skatteintäkter	546 003	524 912	539 518	551 906	567 614
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	123 896	120 478	124 175	129 662	133 702
Kostnadsutjämning	-4 107	-3 541	-678	-677	-676
Regleringsbidrag/-avgift mm	15 136	37 539	24 138	22 147	19 121
LSS-utjämning	-5 012	-4 716	2 410	2 407	2 405
Fastighetsavgift	25 867	26 083	29 665	29 665	29 665
Summa kommunalekonomisk utjämning	155 780	175 843	179 711	183 205	184 217
Skatteintäkter	546 003	524 912	539 518	551 906	567 614
Utjämning	155 780	175 843	179 711	183 205	184 217
Summa	701 783	700 755	719 229	735 111	751 831
Budget förändring Tkr			17 446	15 882	16 720
Budget förändring %			2,5%	2,2%	2,3%

Kommunens skatteintäkter har beräknats med oförändrad skattesats jämfört med föregående år, 22,39 procent. Jämfört med budget 2020 beräknas skatteintäkterna att minska men jämfört med prognosen för 2020 beräknas en ökning. Skattekraften per invånare jämfört med riket är 91,2 procent för 2020 och bedöms bli 90,4 procent för 2021. I utjämningsystemet garanteras kommunerna 115 procent av medelskattekraften vilket finansieras av staten.

Inom den kommunalekonomisk utjämning finns också ett system för utjämning av strukturellt betingade kostnadsskillnader mellan landets kommuner. Detta finansieras kommunerna emellan. De kommuner som har relativt sett ogynnsamma strukturella förhållanden får ett bidrag medan de kommuner som har en relativt sett gynnsam struktur får betala en avgift från sina skatteinkomster. Totalt sett ska bidragen och avgifterna i kostnadsutjämnningen ta ut varandra mellan kommunerna. Till år 2021 prognostiseras vår avgift till systemet att bli lägre beroende på att vi beräknas ha ökande kostnader inom grundskolan men minskande inom gymnasieskolan relativt andra kommuner. Även de verksamhetsövergripande kostnaderna väntas öka.

Inom den kommunalekonomiska utjämnningen ingår även regleringsbidrag eller – avgift som används för ekonomiska regleringar mellan staten och kommunen. I prognosen ovan ingår de i vårpropositionen aviserade bidragen till kommunsektorn. Även den aviserade nivåhöjningen av anslaget till 2021 med 7,7 miljarder till kommunerna ingår i beräkningen.

LSS-utjämnningen är en separat del av utjämningsystemet eftersom det bygger på antal verkställda brukarinsatser men det bygger på samma princip som den övriga kostnadsutjämnningen. De kommuner som har större behov av insatser relativt andra får ett bidrag medan kommuner som har en mindre behov betalar en avgift. Vår avgift beräknas övergå till ett bidrag eftersom vi har fler personer med daglig verksamhet och fler personer i bostad med särskild service medan andra kommuner inte visar på denna ökning.

Utökningen av antal platser i och med nybyggnationen av boende i Kamrer Nilssons park innebär att vi kan verkställa fler insatser. Om övriga kommuner ligger kvar på samma volym innebär det i så fall ytterligare bidrag till oss. Denna effekt ser vi först år 2022 beroende på eftersläpning i systemet.

Den sista delen i den kommunalekonomiska utjämnningen är den kommunala fastighetsavgiften. Under år 2021 görs en taxering av småhus vilket ökar vår fastighetsavgift markant.

Kostnadsutveckling

För jämförelse kan hela kostnadsmassan vid oförändrad volym / effektivitet uppräknas med prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Prognos för prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Procent	2020	2021	2022	2023
Personalkostnad*	2,1	2,2	1,7	2,7
Övrig förbrukning	1,4	1,5	2,1	2,3
Prisförändring (PKV)	1,9	2,0	1,8	2,6

* Inklusiv förändring i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjusteringar.

Källa: SKR Cirkulär 20:20

Vid jämförelse mellan de beräknade intäktsökningarna och den bedömda kostnadsutvecklingen indikerar detta att det är möjligt att möta kostnadsutvecklingen. Utöver kostnadsutveckling ska vi också med detta utrymme kunna möta volymförändringar i verksamheten och justera budgetar utifrån andra förändringar.

Investeringar

I nedanstående tabell visas de genomförda, pågående och planerade investeringarna. I kolumnerna budget 2021 och 2022 visas planerade investeringar enligt budget 2020. Enligt de nuvarande finansiella målen finns de möjlighet att investera motsvarande 250 procent av mandatperiodens resultat före jämförelsestörande poster. Nedanstående sammanställning visar att det finns ett återstående utrymme för investeringar.

Belopp i Tkr	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Totalt
Årets investeringar	-51 143	-76 037	-24 300	-14 000	-165 480
Exploatering	2 053	1 000			3 053
Överfört investeringsutrymme	30 839				30 839
Försäljning (bokfört värde)	6 126				6 126
Summa	-12 125	-75 037	-24 300	-14 000	-125 462
Beräknat resultat	9 985	17 883	17 300	17 600	62 768
Investeringsutrymme	24 963	44 707	43 250	44 000	156 920
Återstående investeringsutrymme för mandatperioden					31 458

Under våren har behov av gruppboväder analyserats. Förvaltningens analys visar på ytterligare behov av gruppboväder. I investeringsplanen finns sedan tidigare en planerad budgetpost för nybyggnation av gruppboväder inlagd år 2023.

Inom samhällsbyggnadsförvaltningen har man under våren arbetat med att granska behovet av reinvesteringar i våra fastigheter. Första steget har varit en genomgång av kända behov och därefter har steg två påbörjats då besiktningar av varje fastighet ska göras för att upprätta långsiktiga reinvesteringarplaner.

Beräkning av budget 2021 - 2023

Nedanstående ska användas vid beräkning av budget.

Pris- och löneutveckling

Budget avseende köp av varor och tjänster för år 2021 – 2023 upprättas i 2020 års prinsnivå uppräknat med ovanstående konsumentprisförändring för respektive år. Budget för personalkostnader för åren 2021 – 2023 upprättas i 2019 alternativt 2020 års löneläge uppräknat med ovanstående timlöneökning per den 1 april.

Procent	2020	2021	2022	2023
Timlöneutveckling per 1 april NR (%)	2,6	2,2	2,7	2,8
Konsumentprisförändring KPI (%)	0,7	1,0	1,9	2,4

Källa: SKR, cirkulär 20:20

Om man inom förvaltningen har en alternativ siffra som stämmer bättre med den förväntade utvecklingen ska förvaltningen använda denna alternativa siffra samt specificera det i budgeten. Exempel på detta kan vara siffror baserade på befintliga avtal.

PO-pålägg

PO-pålägg används som ett internt påslag på lönekostnaden för att fördela kostnad för arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och kollektivavtalad pension. Nivån för 2021 följer rekommendationen från SKR. Anledningen till ökningen är att fler anställda inom den kommunal sektor har lön utöver taket (7,5 inkomstbasbelopp) och därför har rätt till förmånsbestämd pension.

Procent	2020	2021	2022	2023
PO-pålägg	39,15	40,15	40,15	40,15

Ökningen till år 2021 innebär en ökad kostnad för förvaltningar och nämnder men kommer också innebära en ökad intäkt för finansförvaltningen bland de centrala posterna.

Kapitalkostnader

Begreppet kapitalkostnader avser en årlig ersättning till kommunens finansförvaltning från övriga förvaltningar. Ersättningarna utgör en periodisk återbetalning av de medel som ställs till förvaltningarnas förfogande för investeringar. Beräkningen sker enligt rak nominell metod med nedanstående internränta utifrån rekommendation från SKR. Från år 2021 rekommenderar SKR en sänkning av internräntan utifrån att den genomsnittliga räntenivån i kommunsektorn har sjunkit och bedöms fortsätta sjunka. Kostnaden belastar nämnd/förvaltning tidigast fr.o.m. budgeterat ianspråktagande.

Procent	2020	2021	2022	2023
Internränta	1,50	1,25	1,25	1,25

Minskningen till år 2021 innebär en minskad kostnad för förvaltningar och nämnder men kommer också innebära en minskad intäkt för finansförvaltningen bland de centrala posterna.

Interna fördelningar

Inom kommunen finns ett antal verksamheter som inte är anslagsfinansierade; kost, lokalvård, lokalhyra och fordon. Dessa verksamheter finansieras genom att de intern fakturerar de verksamheter som nyttjar deras tjänster. Vid denna fakturering ska prissättningen motsvara självkostnaden.

Känslighetsanalys

Nedanstående känslighetsanalys ger en uppfattning hur olika förändringar påverkar kommunens resultat;

- En procents ränteökning avseende kommunen medför på sikt ökade kostnader för kommunen med cirka 2 Mkr/år.
- En procents löneökning motsvarar ökade kostnader för kommunen med drygt 3 Mkr/år
- En procents ökning av verksamheternas nettokostnader medför ökade kostnader för kommunen med drygt 5 Mkr/år.
- En kronas skatteförändring medför ökade/minskade intäkter för kommunen med cirka 22 Mkr/år.
- Befolkningsförändring medför ökade/minskade intäkter med cirka 5 Mkr/100 invånare